

Les mútues d'accidents de treball i la prevenció de riscos laborals

Les mútues d'accidents de treball són associacions sense ànim de lucre, col·laboradores de la Seguretat Social, però de gestió i constitució privades, formades per empresaris que s'han unit per cobrir, mancomunadament, les contingències derivades dels accidents de treball i de les malalties professionals sofertes pels seus empleats.

L'aplicació del fenomen del mutualisme a l'assegurança d'accidents de treball, en una forma semblant a l'actual, no s'articula fins l'any 1900. D'aleshores ençà i fins el dia d'avui els diferents canvis legislatius han portat que l'assegurança d'accidents de treball i malalties professionals sigui obligatòria i que les empreses puguin escollir entre contractar-la amb l'Institut Nacional de la Seguretat Social o amb qualsevol de les mútues d'accidents de treball autoritzades per fer-ho.

A més de mantenir la seva funció original d'assegurar el pagament de les prestacions econòmiques corresponents als danys o a la pèrdua de salaris, ja fa temps que les mútues van pensar que una bona assistència mèdica podia reduir considerablement les despeses econòmiques originades. Finalment, es van adonar que allò que realment calia reduir no eren les conseqüències econòmiques, sinó el subjecte que les generava. Això es tradueix en el fet que el que s'ha d'evitar que es produeixi és l'accident de treball, i llavors va ser quan van entrar de ple en el món de la prevenció.

Amb la Llei de prevenció de riscos laborals, la sensibilitat i la responsabilitat de les empreses i institucions ha augmentat, i, com a conseqüència, les exigències a les mútues d'accidents de treball. Davant d'aquesta situació, i en l'àmbit de la prevenció i com una activitat diferenciada de la seva col·laboració amb la Seguretat Social, les mútues poden establir contractes per ser el Servei de Prevenció (o

una part d'aquest) de les empreses que hi estan obligades per la llei.

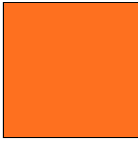

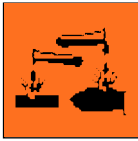

Dins d'aquest darrer camp, l'actuació de les mútues es dirigeix a promoure, dins les empreses i institucions, activitats dirigides a avançar en els àmbits de seguretat en el treball, higiene industrial, medicina preventiva i psicopsicologia i ergonomia. Totes aquestes àrees constituïrien conjuntament el que podríem definir com a *seguretat integral*.

Per tal d'arribar a assolir un grau relativament acceptable de *seguretat integral* cal tenir cura per una banda de l'aspecte de l'organització i gestió de la prevenció en l'empresa o institució, i de l'altra, el camp de la formació i informació de tot el seu personal. Tant la informació sobre la normativa, o sobre temes específics, com la formació individualitzada o col·lectiva en temes de seguretat i salut són bàsiques per assolir l'èxit de la *seguretat integral*.

Xavier Tobajas i Brú
Sotsdirector general de Mútua Universal

Etiquetatge de substància

En tots els llocs de treball de la Universitat es fan servir productes que poden ser perillosos per a la salut o el medi ambient i t...
 Per utilitzar adequadament aquestes substàncies es requereix un etiquetatge que permeti: reconèixer la perillositat del producte...
 La normativa espanyola al RD. 363/1995 Reglament de substàncies perilloses i el R.D. 1078/1993 Reglament de preparats i...

Tipus de substàncies	Pictograma	Definicions
Nocius (Xn) Sensibilitzants Carcinògens Mutàgens Tòxics per a la reproducció Irritants (Xi) Sensibilitzants		Substàncies i preparats que per inhalació o per ingestió poden provocar efectes aguts o crònics. Substàncies i preparats no corrosius que en contacte amb les mucoses poden provocar una reacció d'irritació.
Explosius (E)		Substàncies i preparats que, fins i tot en petites quantitats, poden reaccionar de manera exotèrmica i provocar una explosió.
Comburents (O)		Substàncies i preparats que en contacte amb altres substàncies, especialment amb inflamables, produeixen o afavoreixen una reacció exotèrmica.
Extremadament inflamables (F+) Fàcilment inflamables (F)		(F+) Substàncies que s'inflamen molt fàcilment i que mantenen la combustió sense necessitat d'energia, fins i tot per sota de 0°C. (F) Substàncies que s'encenen en presència de calor o d'una guspira.
Inflamables		Substàncies i preparats líquids, que tenen un punt d'enceniment inferior a 23°C.
Tòxics (T) Molt tòxics (T+) Carcinògens Mutàgens Tòxics per a la reproducció		Substàncies i preparats que per inhalació o ingestió, en quantitats petites poden provocar, fins i tot, la mort.
Corrosius (C)		Substàncies i preparats que, en contacte amb la pell o amb altres materials, ocasionen una acció destructiva sobre aquests.
Peril·losos pel medi ambient (N)		Substàncies i preparats que puguin provocar efectes adversos a llarg termini sobre el medi ambient.

Els usuaris han de tenir cura de:

- Exigir al proveïdor que els productes químics estiguin etiquetats correctament.
- Etiquetar correctament tots els productes quan es canviïn de l'envàs original, es preparin o s'emmagatzemin.
- Mantenir les etiquetes dels productes en bon estat.
- Tenir a l'abast la fitxa de seguretat del producte per a ampliar la informació continguda en l'etiqueta.

Sensibilitzants : substàncies i preparats que poden ocasionar una reacció d'hipersensibilitat en contacte amb aquesta substància o preparat.

Carcinògens : substàncies i preparats que poden produir càncer o augmentar el risc de produir-lo.

es i preparats perillosos

ambé poden provocar incendis o explosions, encara que el seu ús quotidià ens porti a no considerar-los com a tals.

e, quines precaucions hem de tenir, i com reaccionar en cas d'accident.

posteriors modificacions estableixen quina ha de ser la informació continguda a l'etiqueta

	Mesures preventives	Exemples
, ingestió o penetració cutània o, fins i tot, la mort	S'han d'usar mitjans de protecció Cal treballar amb sistemes de ventilació adequats Cal evitar-ne el contacte amb la pell	Herbicides Pesticides Descalcificants
per contacte amb la pell o inflamatòria	S'ha de protegir de la pell i els ulls contra els esquitxos. S'han d'usar guants i ulleres de protecció No inhal·lar-ne els vapors	
absència de l'oxigen de l'aire i ràpida i poden explotar	Cal protegir-los dels cops S'han d'evitar fonts de calor Prohibit fumar!	Bengales de senyalització
te amb altres substàncies, poden provocar una reacció fortament exotèrmica	S'han d'emmagatzemar en llocs ben ventilats S'han de separar els productes inflamables dels comburents S'han d'utilitzar lluny de fonts d'inflamació Prohibit fumar!	Ampolles d'oxigen
ilment per l'acció d'una font d'inflamació, com ara una flama, d'una font de calor o d'una font d'energia elèctrica	S'han d'emmagatzemar en llocs ben ventilats S'han de separar els productes inflamables dels comburents S'han d'utilitzar lluny de fonts d'inflamació Prohibit fumar!	Dissolvents Alcohol Gas butà Benzina
a un punt d'inflamació baix	S'han d'emmagatzemar en llocs ben ventilats S'han de separar els productes inflamables dels comburents S'han d'utilitzar lluny de fonts d'inflamació Prohibit fumar!	Gas oil Pintures
, ingestió o penetració cutània o, fins i tot, efectes aguts o crònics o, fins i tot, la mort	S'han d'usar mitjans de protecció Cal treballar amb sistemes de ventilació adequats Cal evitar el contacte amb la pell	Raticides Clor
amb teixits vius, poden exercir efectes irritants o corrosius	S'ha de protegir de la pell i els ulls contra els esquitxos. S'han d'usar guants i ulleres de protecció No inhal·lar els vapors	Salfumant Lleixiu
representar un perill immediat o potencialment irreversible	Cal eliminar-los com a residus perillosos. S'ha d'evitar la contaminació del medi ambient amb un emmagatzematge adequat	Productes no biodegradables

preparats que per inhalació o penetració cutània poden produir efectes negatius característics, de manera que una exposició posterior a doni lloc a efectes negatius característics.

preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània poden produir efectes negatius o hereditaris en la descendència, o augmentar-ne la freqüència.

Mutàgens: substàncies i preparats que per inhalació, ingestió o penetració cutània poden produir defectes genètics hereditaris o augmentar-ne la freqüència

Tòxics per a la reproducció: substàncies o preparats que per inhalació ingestió o penetració cutània poden produir efectes negatius o hereditaris en la descendència, o augmentar-ne la freqüència, o afectar de manera negativa la funció o capacitat reproductora masculina o femenina.

La llei de prevenció de riscos laborals: delegats i delegades de prevenció

En el número anterior d'aquest butlletí s'informava sobre els continguts que presenta la Llei de prevenció en matèria de drets i obligacions dels agents implicats en una empresa o institució com la nostra. Els drets de consulta i de participació dels treballadors són aspectes que, per la seva importància i innovació, s'exposen ara de manera més detallada. La LPRL dedica el capítol V a aquests drets en relació amb les qüestions que afecten la seguretat i la salut en el treball.

Partint del sistema de representació col·lectiva vigent en el nostre país, la llei atribueix als denominats **delegats de prevenció** -elegits per i entre els representants del personal en l'àmbit dels respectius òrgans de representació- l'exercici de les funcions especialitzades en matèria de prevenció de riscos en el treball. Per això els atorga les competències, facultats i garanties necessàries.

El **Comitè de Seguretat i Salut** (les funcions del qual s'exposaven en el *Prevenció* núm. 0) es configura com a l'òrgan de trobada entre aquests representants i la direcció de l'empresa o institució per al desenvolupament d'una participació equilibrada en matèria de prevenció de riscos.

Les **competències** dels delegats de prevenció són les següents:

- Col·laborar amb la direcció de l'empresa per millorar l'acció preventiva.
- Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors en l'execució de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.
- Ser consultats per la direcció de l'empresa sobre:
 - La planificació i l'organització del treball i la introducció de noves tecnologies, pel que fa a les seves conseqüències respecte a la seguretat i la salut dels treballadors.
 - L'organització i desenvolupament de les activitats de protecció de la salut i prevenció dels riscos professionals, inclosa la designació de les persones encarregades d'aquestes activitats.
 - La designació de les persones encarregades de les mesures d'emergència.
 - Els procediments d'informació i documentació pel que fa a l'acció preventiva.
 - El projecte i l'organització de la formació en aquesta matèria.
 - I qualsevol altra acció que pugui tenir efectes substancials sobre la seguretat i la salut dels treballadors.
- Exercir una tasca de vigilància i de control sobre el compliment de la normativa.

En l'exercici d'aquestes competències, els delegats de prevenció estan **facultats** per:

- Acompanyar els tècnics en avaluacions i els inspectors en les visites.
- Tenir accés a la informació i documentació sobre les condicions de treball. Rebre les informacions que l'empresa hagi obtingut de les persones encarregades de les activitats preventives.
- Dur a terme visites als llocs de treball per exercir una tasca de vigilància i de control de les condicions de seguretat i salut.
- Exigir a la direcció de l'empresa que adopti mesures preventives i que millori els nivells de protecció.
- Proposar a l'òrgan de representació dels treballadors que s'adopti l'acord de paralització d'activitats quan hi ha risc greu i imminent.

Les **garanties** i les disposicions referents a l'obligat secret professional, que estableix la normativa laboral i l'estatutària, s'apliquen també als delegats de prevenció.

Bústia

Tots els membres de la comunitat universitària esteu convidats a enviar suggeriments o a col·laborar amb els grups de treball establerts per tal de desenvolupar els temes de seguretat i salut laboral en tot l'àmbit de la nostra institució.

Podeu adreçar-vos-hi mitjançant fax (4021784) o correu electrònic (css@orla.ges.ub.es) o bé contactar directament amb membres del Comitè de Seguretat i Salut.